

**STANOWISKO NR 1.2021
RADY GMINY WĄSEWO**

z dnia 22 kwietnia 2021 r.

w sprawie finansowania oświaty.

Na podstawie § 27 ust. 2 pkt 3 Statutu Gminy Wąsewo stanowiącego załącznik do uchwały nr XII.102.2020 z dnia 26 marca 2020 r. w sprawie uchwalenia Statutu Gminy Wąsewo (Dz.U. Woj. Mazowieckiego z 2020r poz. 5506) Rada Gminy Wąsewo uchwała, co następuje :

§ 1. Przyjmuje się stanowisko dotyczące finansowania oświaty w brzmieniu, jak w załączniku do niniejszej uchwały.

§ 2. Zobowiązuje się Przewodniczącego Rady Gminy Wąsewo do przekazania stanowiska :

- 1) Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej,
- 2) Prezesowi Rady Ministrów,
- 3) Marszałkowi Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej,
- 4) Marszałkowi Senatu Rzeczypospolitej Polskiej,
- 5) Posłom i Senatorom z terenu województwa mazowieckiego,
- 6) Ministrowi Edukacji i Nauki,
- 7) Samorządom gminnym z terenu województwa mazowieckiego.

Przewodniczący Rady Gminy
Wąsewo

Grzegorz Jaworski

Uzasadnienie

Rada Gminy Wąsewo wyraża swoje zaniepokojenie obecną sytuacją finansową Gminy. Od dłuższego czasu zauważalne jest zagrożenie podstaw finansowych funkcjonowania naszej Gminy. Swoim stanowiskiem pragniemy wyrazić brak akceptacji do sposobu obliczania oraz do samej wielkości subwencji oświatowej otrzymanej przez Gminę Wąsewo. Będąc w głębokim przekonaniu o roli oświaty i edukacji w przygotowaniu młodego pokolenia do funkcjonowania we współczesnym świecie, dostrzegamy jednocześnie konieczność efektywnego gospodarowania środkami pochodzącymi z budżetu państwa na realizację oświatowych. Niestety jest to coraz trudniejsze, gdyż działania Rządu zmierzają do przeniesienia odpowiedzialności finansowej za realizację obowiązków Rządu na samorządy. Z roku na rok rośnie dysproporcja pomiędzy rzeczywistymi wydatkami gminy na oświatę, a przekazywaną subwencją oświatową.

Analizując dane z ostatnich lat udział otrzymanych subwencji i dotacji na oświatę z roku na rok jest coraz niższy. Udział procentowy subwencji i dotacji w wydatkach z roku na rok się zmniejsza. Prowadzi to do dokładania z budżetu coraz to wyższych kwot do utrzymania oświaty. Niepokojąca tendencja spadku udziału procentowego subwencji i dotacji w wydatkach na oświatę przedstawiono w tabeli.

Rok	Wysokość otrzymanej subwencji	Wysokość otrzymanej dotacji przedszkolnej na oświatę	Wydatki na wynagrodzenia i pochodne w dziale oświaty	Udział procentowy subwencji i dotacji w wydatkach na wynagrodzenia (%)
2015	3 305 985,00	134 938,00	3 583 908,00	96,01
2016	3 546 047,00	130 150,00	3 697 066,74	99,44
2017	3 439 739,00	90 984,00	3 721 140,72	94,88
2018	3 515 552,00	97 270,00	4 066 025,14	88,85
2019	3 637 839,00	119 255,00	4 513 965,94	83,23
2020	3 328 251,00	116 201,00	4 800 424,33	71,75
2021	3 210 403,00	120 622,00	5 385 812,25	61,85

System subwencjonowania na jednego ucznia spowodował, że przeznaczone przez samorząd dotacje dla szkół, przekraczają nasze możliwości. Gmina musi przeznaczyć własne środki na takie zadania jak : organizację i finansowanie dowożenia, utrzymanie bazy oświatowej. Koszty prowadzenia każdej klasy są stałe bez względu na liczbę dzieci do niej uczęszczającej. Otrzymywane z subwencji oświatowej i dotacji przedszkolnej środki nie wystarczają na

wypłaty wynagrodzeń dla nauczycieli oraz pracowników administracji i obsługi. Brakującą kwotę musi pokrywać gmina ze środków własnych, co odbywa się kosztem zaspokajania pozostałych potrzeb wspólnoty samorządowej. Realizacja decyzji Rządu dotyczących kolejnych podwyżek płac, bez zapewnienia środków na ten cel, prowadzi do załamania finansów samorządowych. Środki budżetowe gminy zamiast rozwoju bazy oświatowej kierowane są na płace dla pracowników oświaty.

Sytuacja w obszarze finansowania oświaty staje się z roku na rok coraz trudniejsza. Ze względu na realizację inwestycji dofinansowanych ze środków Unii Europejskiej oraz ze środków centralnych, publicznych i krajowych, gmina musi dysponować wkładem własnym dla ich wdrożenia. Powoduje to niemożność dalszego dofinansowania zadań oświatowych ze środków spoza subwencji oświatową. Ponadto w związku z wprowadzonymi przez Rząd zmianami w obszarze podatków PIT oraz CIT, zostały ograniczone wpływy z tych podatków dla większości samorządów. Tymczasem samorząd musi dbać o zrównoważony i wszechstronny rozwój gminy, realizować rozpoczęte oraz zaplanowane konieczne inwestycje i nie może pozwolić sobie na realizację wyłącznie zadań oświatowych.

W związku z powyższym oczekujemy :

1. Zwiększenia subwencji oświatowej, a w szczególności przyjęcia przez Rząd obowiązku finansowania wynagrodzeń i innych świadczeń finansowych dla pracowników oświaty.
2. Objęcia subwencją oświatową edukacji przedszkolnej.
3. Zakwalifikowanie urlopu dla poratowania zdrowia jako niezdolności do pracy i opłacenia go ze środków budżetu państwa (ZUS).

W naszej ocenie finansowanie zadań oświatowych wymaga pilnego uporządkowania, gdyż utrzymywanie dotychczasowego stanu, grozi zapaścią finansową gmin. Ciągłe dofinansowywanie bieżących zadań z zakresu oświaty ogranicza możliwości inwestycyjne oraz powoduje obniżenie jakości realizacji pozostałych zadań. Utrzymywanie w dalszym ciągu takiego stanu rzeczy będzie miało również wpływ na poziom kształcenia oraz jakość bazy dydaktycznej. W efekcie wywrze to niekorzystny wpływ na jakość życia mieszkańców. Obecnie finansowanie zadań oświatowych staje się jednym z najtrudniejszych wyzwań dla samorządów. Nasz samorząd chcąc przeprowadzić reorganizację w oświacie podjął uchwały w sprawie zamiaru obniżenia stopnia organizacyjnego w dwóch szkołach. Niestety oba wnioski zostały rozpatrzone przez Mazowieckiego Kuratora Oświaty negatywnie.

Art. 167 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej stanowi, że : „Jednostkom samorządu terytorialnego zapewnia się udział w dochodach publicznych odpowiednio do przypadających im zadań. Dochodami jednostek samorządu terytorialnego są ich dochody własne oraz subwencje ogólne i dotacje celowe z budżetu państwa”. Wnosimy zatem o ustawowe zmiany zasad organizacji finansów oświaty z poszanowaniem konstytucji, zasady adekwatności dochodów do zadań powierzonych samorządom.